

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren.

Kun hvis kilde oppgis, er ettertrykk fra „Fiskets Gang“ tillatt.

33. årg.

Bergen, Torsdag 29. mai 1947.

Nr. 22

Abonnement kr. 10.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Kr. 16.00 utenlands.
Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang“'s telefoner 16 932, 14 850.
Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt“.

Uken som endte 24. mai.

Bankfiskerstreiken på Sunnmøre bilagt.

Rikt makrellfiske.

Gode fangstforhold i Østerisen.

Værforholdene har holdt seg omtrent uforandrete også i uken som endte 24. mai. Det var kjølig og mindre bra fiskeforhold i Nord-Norge og gode i Sør-Norge. Bankfiskerstreiken for Sunnmøre er bilagt og flåten går ut over pinse. Forøvrig fiskes det til dels bra med sei og annen fisk langs kysten. Vårtorskefisket i Finnmark er fortsatt heller smått. Håbrandfisket har gitt variable til dels små fangster. Makrellfisket har slått godt til. Forfangstisildfisket er nå betydelig mindre enn før, men det foregikk stort opp-tak av sild i siste uke. Det fås en del mussa i Romsdal og på Nordmøre.

Bankfisket.

Streiken innen bankfiskerflåten på Sunnmøre ble bilagt den 22. mai nærmest gjennom et kompromis. Prisene blir nå til ferskanvendelse 50 øre pr. kg for lange, 40 øre for brosme, til salting 40 øre pr. kg for hvitlange, 27 øre pr. kg for blålange og brosme. En del fartøyer tok inn agn pinseaften og gikk til bankene 2. pinsedag. Det har foregått en del snurrevadfiske på Møre i siste uke, likeledes noe seisnurping. Fra Måløy meldes det om forholdsvis bra fiske; det er blant annet bra med småsei. I ukens løp ble det tilført omlag 65 tonn, hvorav nevnes 14,6 tonn torsk, 29 tonn sei, 6 tonn lange, 8,5 tonn brosme, 3,4 tonn hyse samt litt kveite, etc.

På Sørlandet er det nå mindre fisk fra Revet. I Kristiansand-distriktet ble det i uken ilandbrakt ca. 8 tonn kveite og 4 tonn rundfisk fra Revet og dertil 6—7 000 kg sei og lyr fra kysten. Det var smått med reker hovedsakelig fordi rekeskøytene nå driver notfiske etter makrell.

Tromsø: I uken ble det tilført Tromsø by fra bankene 12,5 tonn kveite, 5 tonn brosme, 5,5 tonn torsk og 5 tonn steinbit. Det har hittil vært liten deltakelse i bankfiske, men nå etter som flåten vender hjem fra Finnmark vil deltakelsen øke.

Levendefisk.

I forløpne uke er det blitt anmeldt låssatt ca. 200 000 kg levende sei på Nordmøre. Det går forholdsvis bra med avsetningen.

Vårtorskefisket i Finnmark.

Værforholdene er for tiden mindre gunstige og det har ikke vært noen fart i fisket i det siste. Pr. 17. mai er det i Finnmark fisket 20 435 tonn torsk, hvorav hengt 7 344 (rotskjær 133), saltet 9 930, iset 3 077, til filet 84 tonn, produsert 4 621 hl damptran, levert 605 hl lever til annen tran.

Landets samlede torskefiske har gitt et totalutbytte på 226 503 tonn, hvorav hengt 57 736, saltet 129 169, fersk 36 394, filet 3 204 tonn, damp-

tran 110 049 hl, lever til annen tran 4 829 hl. I fjor på samme tid var tallene henholdsvis 178 739—49, 619—103, 802—20, 534—4 449—98, 461—3 551.

Bjørnøyfisket.

M/k »Heimdal« er innkommet til Tromsø fra Bjørnøyfeltet med 30 tonn saltfisk. Det ble berettet om vanskelige isforhold, idet en ikke hadde kunnet komme øya nærmere enn 12 kvartmil av. Der var også mange trålere på samme felt. Nå skal værforholdene ha forandret seg og isen være drevet vekk. En har foreløpig oversikt over 25 Tromsbåter som enten akter seg til Bjørnøya, eller allerede er avgått.

Håbrandfisket.

Det opplyses at det nå er vanskeligere å finne fisken og fangstene er temmelig variable. I siste uke kom det inn 7—8 båter med tilsammen bare 25 000 kg. Tredje pinsedag gikk omlag 20 kuttere til feltene for å gjenoppta fisket etter pinse.

Den i uken innbrakte håbrand er hovedsakelig levert til frysing, noe er imidlertid levert til Belgia. Etter hva det opplyses er det nå istandbrakt en kompensasjonsforretning med Italia i håbrand til verdi av kr. 500 000.

Makrellfisket

Det har gått upåklagelig godt med makrellfisket, som især har gitt svære fangster for drivgarn i Haugesund-området. Det foregår for øvrig også en god del notfiske langs kysten, således helt nord i Hjeltefjorden utfor Bergen. Om fisket østenfor Kristiansand S. meldes at dette ikke har vært særlig omfattende.

Inntil den 24. mai er det fisket ca. 3 300 tonn makrell, hvorav omsatt innenlands i fersk stand 2 000 tonn, levert til frysing 600 tonn, eksportert til utlandet 400 tonn og saltet 300 tonn. I fjor samtidig var det fisket omlag 3 000 tonn.

Forfangstsildfisket.

I siste uke slaknet det betydelig med fisket i de fleste distrikter.

Fra Kristiansand S. meldes det opptatt 130 a 180 hl forfangstsild, som er solgt til innenlandsforbruk i fersk stand. Det er for øvrig på tale å salte ytterligere kvanta.

Fra Haugesund meldes det nystengt i Bokn og Ryfylke omlag 500 hl. For øvrig ble det i uken opptatt ca. 14 000 hl forfangstsild, hvorav levert til sildolje 12 900 hl, til frysing for eksport 820 hl.

I Bergensdistriktet var det også mindre med nystengning, således bare ca. 1 000 hl. Det ble opptatt ca. 15 000 hl.

Opptaket i begge distrikter og den ringe nystengning settes i forbindelse med den tilstundende sesongåpning for brislingfisket. Fiskerne skal ha båt og bruk klar til dette fiske og begir derfor forfangst-silden.

Fra Møre meldes det også om sparsomt med nystengning. Det ble i uken kastet 490 hl på Sunnmøre, 290 hl på Nordmøre. Det ble opptatt betydelige mengder på Sunnmøre, hovedsakelig til sildolje. Det som nå fiskes går til agn.

Mussafisket:

Det meldes stengt i Romsdal 1 250 hl, hvorav 330 i Vedøy og 920 i Tresfjord. På Nordmøre er det stengt 700 hl i Tingvold, 290 i Aure, 150 i Todal og 150 i Stangvik — tilsammen 1 290 hl. Det meste i begge distrikter selges til hermetikk.

I Trøndelag ble det i uken stengt og opptatt 700 hl, hvorav 600 til hermetikk og 100 til sildolje. I lås står ca. 250 hl, som ble stengt i Stjørna før pinse.

Seljangsten.

Fra Tromsø meldes innkommet fra Østerisen 1 fartøy med 1 700 dyr — full last. Det meldes om meget gode fangstforhold i Østerisen. Da omtalte fartøy gikk hjem lå det 5 fartøyer i isen, alle med full fangst. Det er overgangsdyr som fås nå — ikke pelssel i ordets egentlige betydning.

To 50 fots havfiskefartøyer

vil bli påbegynt primo juni d. å. på to beddinger som da blir ledige. Kontrakter tegnes i dag, og kontraktforslag vil bli sendt Dem på Deres forlangende. Det er anledning til å besiktige fartøyer av samme type som i dag er undor bygning.

FEVIK BÅTBYGGERI, Fevik.

Telefon 223. Telegramadresse: «Fevikbåt».

Engelsk mål og vekt omgjort til norsk:

1 pund	=	0,454 kg
1 cwt	=	50,8 »
1 stone	=	6,35 »
1 cran	=	170,47 liter
1 gallon	=	4,54 »
1 tonn	=	1016 kg
1 barrel	=	121,2 liter

Handbrakt fisk til Måløy og omegn i tiden 1. januar til 17. mai 1947.

Fisk brakt i land til Finnmark i tiden 1. januar til 17. mai 1947.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse		
		Iset	Saltet	Hermetikk
	kg	kg	kg	kg
Torsk	242 290	232 940	9 350	—
Sei	877 970	665 400	—	212 570
Langé	105 600	60 200	45 400	—
Brosme	34 900	25 400	9 500	—
Hyse	29 000	29 000	—	—
Kveite	7 170	7 170	—	—
Gullflyndre	1 170	1 170	—	—
Skate	1 350	1 350	—	—
Annen fisk	1 080	1 080	—	—
Håbrand	12 000	12 000	—	—
Pigghå	3 214 600	3 214 600	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—
Hummer	1 800	1 800	—	—
Reker	4 800	4 800	—	—
Krabbe	—	—	—	—
I alt	4 533 730	4 256 910	64 250	212 570

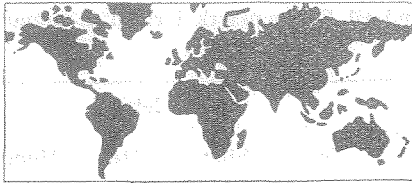
Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Iset	Filet	Saltet	Hengt
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	33 102	6 527	109	18 279	8 187
Hyse	3 480	2 691	9	49	731
Sei	214	46	—	75	93
Brosme	348	12	—	24	312
Kveite	1 053	1 053	—	—	—
Flyndre	72	72	—	—	—
Uer	8	7	—	1	—
Steinbit	568	472	—	96	—
I alt	38 845	10 880	118	18 524	9 323

Merk: I forbindelse med fisketallene oppgis i samlet levermengde 25456 hl. Ennvidere oppgis 7870 hl damptran og 1857 hl rogn.

Rapport nr. 17 om forskefisket pr. 24/5 1947.

Distrikt	Ukefangst	Kg. fisk pr.		Tranprosent	Antall fiskefark.	Antall mann	Totalfangst tonn	Anvendelse				Damptran hl.	Lever til annen tran hl.	Rogn	
		100 stk. fisk sløyd	Hl. lever					Hengt tonn	Saltet tonn	Fersk tonn	Filet tonn			Saltet hl.	Fersk m. m hl.
Finnmark vinterfiske	—	—	—	—	—	—	12667	843	8349	3450	25	3249	—	613	1263
Do. vårfiske ¹⁾	1976	280	1600	35	⁸⁾ 1187	5723	20135	¹⁶⁾ 7344	9930	3077	84	4621	605	3	—
Troms	—	—	—	—	—	—	18141	199	10327	7081	534	8652	4126	5085	4711
Lofotens opps.d....	—	—	—	—	—	—	145897	¹³⁾ 44 637	¹⁰⁾ 86 380	12466	2414	79196	—	³⁾ 27 773	⁹⁾ 16 069
Lofoten forøvrig	—	—	—	—	—	—	24631	4644	13830	⁴⁾ 6103	54	13002	—	⁵⁾ 5721	6169
Vesterålen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Helgeland-Salten...	—	—	—	—	—	—	598	63	69	466	—	299	—	46	266
Nord-Trøndelag	—	—	—	—	—	—	303	6	3	277	17	72	¹⁸⁾ —	24	188
Sør-Trøndelag	—	—	—	—	—	—	1326	—	69	¹⁴⁾ 1257	—	69	⁹⁾ 98	10	851
Møre og Romsdal	—	—	—	—	—	—	2505	—	212	¹¹⁾ 2217	76	889	—	112	497
Tils.	1976	—	—	—	—	—	226503	57736	129169	36394	3204	110049	4829	39387	30014
Mot i 1946	—	—	—	—	—	—	178739	49619	103802	20534	4449	98461	3551	68147	18824
1945	—	—	—	—	—	—	92251	17590	23069	51592	—	42523	421	27591	24679
1944	—	—	—	—	—	—	115167	13468	27556	70807	3336	45130	400	27055	38211
1943	—	—	—	—	—	—	86056	8643	10966	57868	8579	24899	1917	21609	23852
Finnmark vårfiske:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1946	—	—	—	—	—	—	9242	5463	2949	796	34	2381	1300	—	—
1945	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1944	—	—	—	—	—	—	5429	563	1333	3528	—	843	164	29	28
1939	—	—	—	—	—	—	23057	18182	3923	139	—	6455	716	—	—

1) Tallene for Finnmark ligger 1 uke tilbake for oppgaven forøvrig. 2) Hvorav sukkersaltet 12661 hl. 3) Herav rundfrosset 60 tonn. 4) Herav sukkersaltet 488 hl. 5) Dessuten 877 hl som er sendt bort fra værene i fersk stand, 21 hl til hermetikk og 115 hl som oppgis benyttet til medisintan. 6) Herav 997 motorfartøyer, resten robåter. Der er fremmøtt 83 landkjøpere, 18 kjøpefartøyer, 19 produksjonslag og er i drift 28 trandamperier. 7) Herav 632 hl til rognmel. 8) Herav 66 saltfilet. 9) Herav til hermetikk 238, og hjemmebrukt 44 tonn. 10) Heri inkludert 513 hl rogn for hvilket anvendelsen ikke er oppgitt. 11) Herav til hermetikk 238, og hjemmebrukt 44 tonn. 12) Heri inkludert 513 hl rogn for hvilket anvendelsen ikke er oppgitt. 13) Herav 107 tonn rotskjær. 14) Herav til hermetikk 25 tonn. 15) 108 hl lever brukt til mat, 17 hl til hermetikk. 16) Herav 133 tonn som rotskjær.

Ut- landet.

Fiskemelpriser i USA.

Ifølge en Fish and Wildlife Service-melding ble det den 24. mars betalt følgende priser for sild- og fiskemel:

Portland Ore. kanadisk sildemel 73 pst. protein \$ 182,50 pr. tonn.

Los Angeles, sardinmel 65 prosent protein \$ 162,50 pr. tonn.

San Francisco, sardinmel 67 prosent protein \$ 160,80 pr. tonn.

Buffalo, New York, fiskemel 60 prosent protein \$ 135 pr. tonn fob. østkysten. \$ 125 pr. tonn for fremtidig levering.

Fullstendig opphevelse av importkontrollen med fiskehermetikk i USA.

U. S. Department of Agriculture har den 1. april med øyeblikkelig virkning opphevet enhver importkontroll med fiskehermetikk.

Talsmenn for departementet uttaler at det ikke lenger er påkrevd med noen kontroll, da International Emergency Food Council har avsluttet allokeringen av disse næringsprodukter.

Hermetisert storje, laks, sardiner og sild kommer inn under de varesorter som hermed blir fritatt for importkontroll. En del andre sorter krydret og saltete hermetiske fiskevarer er tidligere blitt fritatt.

USA og Alaskas beholdninger av frosne fiskevarer.

Den 1. april lå det 77,8 mill pund frossen fisk og skalldyr på offentlige kjølelagre i U. S. A. og Alaska. Beholdningene er 21 pst. eller 20,2 mill. pund lavere enn den 1. mars 1947. Beholdningene den 1. april 1946 var på 84,3 mill. pund. I mars måned ble det frosset 8,2 mill. pund eller 140 pst. i forhold til februar måned. I mars 1946 ble det frosset 11,1 mill. pund. Av de enkelte sorter, som er lagret, kan nevnes uerfilet med 6,2 mill. pund, torskefilet 7 mill. pund, hysefilet 3,4 mill. pund, rund og filetert makrell 0,5 mill. pund, laks 8,98 mill. pund, hvitting 3,1 mill. pund, reker 5,6 mill. pund. Unntatt beholdningen av hysefilet, som øket, var der nedgang i beholdningene av samtlige sorter i mars måned.

5 dages værvarsler i USA.

De amerikanske fiskerimyndigheter skal nå sende ut 5 dagers værvarsler gjennom sine Market News offices. Disse værvarsler skal utsendes hver tirsdag og fredag og utarbeides av U. S. Weather Bureau, antas å ville få stor betydning for fiskeriene.

Frossenfiskmarkedet i USA.

Som antatt gikk tilførslene og beholdningene av frosne fiskevarer i U. S. A. ned utover vintermånedene, og vil

holdes på et relativt lavt nivå inntil fisket på bankene utenfor Amerikas og Kanadas østkyst begynner for alvor.

Følgende oppstilling viser beholdningene pr. den 1. i hver av årets 5 første måneder, og tilsvarende tall for de 5 første måneder av 1946. Oppgavene gjelder beholdningene i U. S. A. og Alaska, og inkluderer frossen fisk importert fra utlandet.

	1947	1946
1. januar	69 373 tonn	63 654 tonn
1. februar	57 831 —	52 391 —
1. mars	44 464 —	44 969 —
1. april	35 522 —	38 256 —
1. mai	31 872 —	34 194 —

Disse beholdninger gjelder all frossen fisk, både saltvannsfisk, ferskvannsfisk og dertil skalldyr.

Beholdningene pr. 1. mai i år av frossen saltvannsfisk var 25 567 010 kg, som er temmelig nøyaktig samme som pr. 1. mai 1946. Beholdningene av ferskvannsfisk, vesentlig Lake Herring, White Fish og ørret var pr. 1. mai i år 4 022 440 kg, og av skalldyr, vesentlig reker, 4 540 000 kg.

Beholdningene av saltvannsfisk den 1. mai bestod for de viktigste fiskesorters vedkommende av:

Torskefilet 2 600 987 kg, hysefilet 2 743 319 kg, rødfiskfilet 2 295 696 kg, lyrfilet 1 283 645 kg, flyndrefilet 2 097 717 kg, makrellfilet 53 852 kg, hvitting 489 529 kg, andre fileter 1 103 462 kg, tilsammen 10 780 207 kg.

Hertil kommer hel og rundfrossen sløyd fisk med:

Torsk, hyse, lysing, lyr 475 tonn, flyndre 200 tonn, kveite 1154 tonn, sild 421 tonn, makrell 454 tonn, mullet 396 tonn, black cod (vestkysten) 1903 tonn, laks 3178 tonn, diverse sorter ca. 4540 tonn, agn og dyremat 2088 tonn.

Tilførslene av saltvannsfisk frosset i Amerika i april måned i år var 4361 tonn mot 4696 tonn irosset i april måned i fjor.

Beholdningene fra nå av og resten av året vil igjen øke, og sikkert gi større beholdninger av frossen fisk enn noen gang tidligere. Dette er for så vidt en naturlig utvikling idet nye fryselagre rundt i landet bygges, og mer og mer fisk fryses enn før. Makrellfisket på Østkysten er nå begynt, liksom bankfisket utenfor New England tar seg opp utover sommeren. En stor del av denne fisk konsumeres fersk (iset), og beholdningene av frossen fisk på kjølelager ventes derfor ikke å stige vesentlig før fra juli måned og utover resten av året.

Kveitefisket utenfor British Columbia og Alaska er begynt, men den amerikanske kveiteflåte er ennå ikke gått ut på grunn av pristreik. En venter prisfall på alle fiskeprodukter utover sommeren og høsten.

Hermetikkindustrien i Nederland.

Fiskehermetikkindustrien er ikke gammel i Nederland. Først i de siste årene før den annen verdenskrig vokste det opp en hel del hermetikkfabrikker rundt om i landet. Det framstilles en rekke førsteklasse produkter som i stadig økende målestokk blir eksportert. Det er særlig sild i olje og i tomatsaus, all slags produkter av makrell, hvitting, sei, røkt ål, fiskepostei i forskjellige pakninger og med forskjellig smak etc.

Størsteparten av fabrikkene — i alt 40 — ligger i det vestlige Nederland, nær elvene. Industriens råvarebasis er

naturligvis de nederlandske fiskerier — saltvanns- og ferskvannsfisket. Saltvannsfisket forsyner industrien med all slags hellefisk og rund fisk samt sild — og ferskvannsfisket med gjedde, karpe, mort, ål, laks osv.

Hermetikkindustrien har utviklet seg raskt — og er nå som nevnt i stand til å produsere store kvanta for eksport. I årene 1938—43 var omsetningsverdien som følger (angitt i 1000 fl.):

1938..	500
1939..	573
1940..	1 474
1941..	5 000
1942..	4 954
1943..	4 788

For de senere år foreligger det dessverre ikke tallmateriale. Utviklingen var naturligvis sterkt preget av krigen. Fra en meget beskjeden omsetning i de siste førkrigsårene økte denne sterkt i begynnelsen av krigen. Man må anta at produksjonen sank betydelig etter september 1944 som følge av krigshandlingene. Umiddelbart etter frigjøringen nådde man opp til det tidligere produksjonsnivå — og dette er siden passert.

Allerede i 1939 virket krigen inn på den nederlandske eksport av fiskehermetik. Den økende produksjon fant imidlertid lett avsetning på hjemmemarkedet. I løpet av 1946 steg leveransene til utlandet meget sterkt — og skjønt man ikke har fullstendig tallmateriale til å bedømme situasjonen, er det meget som tyder på at eksportverdien dette år oversteg 1 mill. fl.

Fiskehermetikken blir underkastet streng kvalitetskontroll før den slipper ut på markedet. Produktene kontrolleres både på råvare- og ferdigvarestadiet. Man legger stor vekt på at det bare leveres kvalitetsvarer til utlandet.

Industrien hadde gode utviklingsmuligheter under første halvpart av krigen — idet konkurransen fra utlandet jo var praktisk talt eliminert.

Man håper og tror i Nederland at fiskehermetikkindustrien vil utvikle seg videre, og at dens produkter vil finne innpass på verdensmarkedet i stadig stigende utstrekning.

USA's og Alaska's produksjon av sildolje og sildemel.

Vintermånedene er i alminnelighet den dårligste produksjonstid for sildolje og sildemel i Amerika. Riktignok regnes Pilchardsesongen på Vestkysten å strekke seg inn i det nye år og vanligvis regnes februar som sluttmåned for sesongen, men dette fisket slo feil i denne sesong.

Således ga Pilchardfisket på Vestkysten et totalt fangstkvantum ved sesongens slutt på 213,4 mill. kg sammenliknet med 361,4 mill. kg den foregående sesong. Syd-California hadde en god sesong og 198 tonn Pilchard ble landet der, hvilket var 28 000 tonn mer enn foregående sesong. Derimot ble kun 2846 tonn landet i Sanfrancisco-distriktet og 26 818 tonn i Monterey-distriktet, mot henholdsvis 83 480 tonn og 142 282 tonn sesongen før.

Siste sesongs produksjon av Pilchard-mel, 33 000 tonn, var den minste siden 1931, og produksjonen av Pilchard-olje, 170 325 hl, den minste siden 1932.

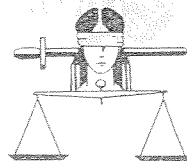
Totalproduksjonen for hele U. S. A. og Alaska for 1946 er oppgitt til 179 536 tonn mel og 721 686 hl olje. Denne produksjon fordeler seg på distriktene som følger:

Produkt	Mel, tonn	Olje, gls.
Torsk, og andre groundfish	20 553	301 136
Sild, Alaska	14 989	3 444 893
— Maine	370	87 037
Menhaden	96 868	9 891 614
Pilchard	34 500	4 741 689
Tuna og makrell	12 256	367 667
Andre fiskesorter	—	232 953
	179 536	19 066 989

Disse oppgaver er foreløpige og som den amerikanske fiskeristatistikk for øvrig ikke helt pålitelig, da oppgavene fra industrien er frivillige og i alminnelighet omfatter ca. 94 prosent av produksjonen. Ovenstående oppgave omfatter kun fiskemel og fiskeolje, altså ikke olje av lever.

Produksjonen i de 3 første måneder av 1947 var 8844 tonn mel og 10 639 hl olje, mot henholdsvis 11 648 tonn mel og 20 910 hl olje i de 3 første måneder av 1946. En vil bemerke at mens produksjonen av fiskemel i første kvartal i år sammenliknet med i fjor falt med ca. 24 prosent, så var produsjonen av fiskeolje hele 49 prosent mindre enn i 1946. Det har ikke lyktes meg å få rede på grunnen hertil, men jeg tror heller at et for lite kvantum mel er oppgitt enn at fettinnholdet i silden er så meget mindre i år.

Nils Jangaard, fiskeriattaché.

Lov og bestemmelser gitt i medhold av lov.

Skrivelse fra Fiskeridepartementet.

I medhold av kongelig resolusjon av 21. april 1939, jfr. § 1 i midlertidig lov om omsetning av råfisk av 18. juni 1938, har Fiskeridepartementet i dag bestemt:

Det er forbudt å tilvirke, omsette og/eller utføre makrell, herunder pir, som ilandbringes på kyststrekningen svenskegrensen—Stad med mindre makrellen er kjøpt gjennom fiskerorganisasjonen Norges Makrellag S/L, Kristiansand S.

Fiskeridirektøren og/eller Norges Makrellag S/L kan dispensere fra forbudet. Forbudet trer i kraft straks og gjelder inntil videre, dog ikke utover 30. juni 1947.

Brislingfisket.

Melding fra Fiskeridirektøren.

Da direktoratet ikke har mottatt anmodning fra fiskernes og hermetikfabrikkenes organisasjoner om forlengelse av fredningstiden, utløper denne i henhold til loven den 31. mai kl. 24, slik at fisket kan begynne den 29. mai kl. 0.

Fisk i verdens matforsyningsplan.

Forts. fra nr. 21, s. 266.

Omsetningskaos.

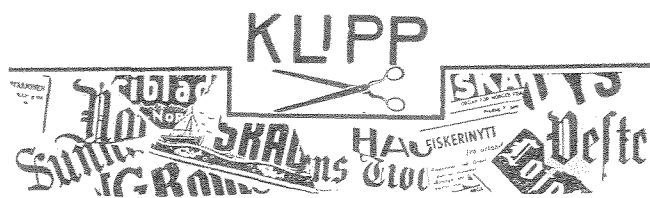
Omsetningen av salt fisk i mellomkrigsperioden var preget av sterk konkurranse og rivalisering mellom produsende land. Det ble lagt mange hindringer for handelens frie gang i form av kvoterestriksjoner, prohibitive tollsatser og andre foranstaltninger. I stor utstrekning var handelen avhengig av bilaterale overenskomster, hvorav mange ville blitt hindret ved den internasjonale handelsorganisasjons forordningsutkast, hvis de da ikke var blitt tatt med i en internasjonal vareavtale. I mangel av en slik avtale anså komiteen det for sannsynlig at kaotiske omsetningsforhold ville oppstå.

Komiteen anbefaler at FAO's fiskeriavdeling foretar omfattende undersøkelser og analyser av saltfisksituasjonen. Slike studier burde ta hensyn til alle faktorer som har innflytelse på produksjon, pris, forbruk og omsetning, lik som indre forhold mellom saltet fisk, fersk, frossen og filertert fisk.

Komiteen anbefaler at en foreløpig rapport om denne sak blir sendt de forskjellige regjeringer innen 15. juli 1947, og at en ytterligere rapport blir sendt før 1. desember 1947.

Ny rolle i verdenshandelen.

Problemen i forbindelse med internasjonal handel med andre sorter fisk og fiskeprodukter er mer kompliserte. Handelen med fersk og frossen fisk er i høy grad begrenset til handel mellom nærliggende land, men med den stadig utvidelse av bruk av kjøleanlegg for lagring og transport kan man vente at fersk og frossen fisk vil spille en stadig stigende rolle i verdenshandelen. Det må derfor tilrådes at FAO's fiskeriavdeling, etter at framgang er gjort med løsning av problemene i saltfiskhandelen, tar fatt på problemene i forbindelse med internasjonal omsetning av annen slags fisk og fiskeprodukter. (»Fish Trades Gazette«).

IKKE SUNN SANS —

Forhandlingene om ordningen av hummeromsetningen førte ikke til enighet. Der er som kjent anlagt sak for å få avgjort om hummeren er fisk — om den altså kommer inn under den loven som gir fiskersalgslagene monopol. Mens man venter på resultatet, har fiskersalgslagene måttet gå med på å gi omsetningen fri, da det hele ellers ville stoppe opp, med store tap både for fiskerne og for landet.

Eksporthørene var under forhandlingene villig til å gi etter, men bare under den forutsetning at selve eksporten skal drives som før av de gamle eksportører. Dette gikk den annen part ikke med på. Fiskersalgslagene vil absolutt trenge seg inn i eksportvirksomheten.

Dette standpunkt virker meget dårlig underbygget. Det er en kjent sak, at de private eksportører har opparbeidet eksporten, bygget ut det nødvendige apparat med hummerparker, utenlandsforbindelser m. v., som må til for å sikre en rasjonell eksport. Fiskersalgslagene står uten et slikt apparat. Deres forslag går derfor ut på at de skal få en andel av eksporten, blant annet på den måten at de private firmaers bestillinger ved et slags »tørnsystem« delvis skal overføres til fiskersalgslagene. I sannhet en eiendommelig og original løsning!

Forslaget rommer i realiteten en anerkjennelse av, at eksportørernes omsetningsapparat er nødvendig. Og vi kan ikke se noen annen begrunnelse for forslaget enn en merke-

lig trang til å komme all privat omsetning til livs og sikre organisasjonene makt — uansett om det er til noen økonomisk fordel for fiskerne og landet.

Vi kjenner for øvrig til, at der også er ganske merkelige forhold med rekeomsetningen.

Etter hva vi får opplyst, har man her et ganske spesielt forhold: Reker eksporteres i første rekke til England nedlagt i boks med is. Det er den gamle metoden. Imidlertid har et firma i Rogaland i en årrekke eksperimentert med en annen form for preservering av ferske reker, og er kommet fram til store resultater. Dette firma kan nå med sin egen metode pakke reker i kartonger, og rekene har likevel dobbelt så lang holdbarhet som etter den gamle metoden. De er meget mer verd som eksportvare. Man kan oppnå betydelig høyere priser, og man kan eksportere til langt fjernere markeder enn før, praktisk talt til hele verden. En prøveeksport i fjor ga ytterst lovende resultater. Og vedkommende firma har så stor kapasitet og så store salgsmuligheter at det praktisk talt kan kjøpe alle de rekene som tas opp her i landet.

— Så skulle det vel være greit?

— Nei, det har vist seg at firmaet har vanskelig for å få kjøpt reker! Saken er den at også her kommer organisasjonene og blander seg inn. Helst vil de visst ganske enkelt overta den metoden som det private firma med store omkostninger har funnet fram til. Da firmaet naturligvis ikke kan gå med på det, har man i lengre tid søkt å komme til en ordning, som innebar at laget fikk hele eksporten til de gamle markeder etter den nye metoden, mens det private firma skulle bearbeide nye markeder. Men også denne ordningen ble veltet.

I disse dager forsøkes nye forhandlinger.

Situasjonen er ytterst merkelig: Det private firma har tilbudt å kjøpe rekefangsten til priser som til enhver tid ligger 15 øre over den høyeste pris laget kan oppnå ved

Fisk brakt i land i Møre og Romsdal fylke i tiden
1. januar - 17. mai 1947.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Iset	Saltet	Hengt	Hermet.
	kg	kg	kg	kg	kg
Torsk	437 159	²⁾ 426 479	4 345	—	6 317
Sei	3 506 919	¹⁾ 2 673 987	531 168	12 780	288 984
Lyr	9 054	9 054	—	—	—
Lange	198 740	139 497	59 055	188	—
Blålange	—	—	—	—	—
Brosme	126 790	²⁾ 44 655	81 865	270	—
Hyse	252 007	251 363	—	—	644
Lysing, kolmule ..	—	—	—	—	—
Kveite	46 494	46 494	—	—	—
Gullflyndre, rødsp.	10 529	10 529	—	—	—
Smørflyndre	2 902	2 902	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—
Uer (rødfisk)	320	320	—	—	—
Steinbit	890	890	—	—	—
Breiflabb, ulke ...	400	400	—	—	—
Skate, rokke	50 672	50 672	—	—	—
Annen fisk	48 060	48 060	—	—	—
Håbrand	120 953	120 953	—	—	—
Pigghå	978 934	978 934	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—
Hummer	3 535	3 535	—	—	—
Reker	26 220	26 220	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—
Ialt	5 820 578	4 834 962	676 433	13 238	295 945
Herav til:					
Ålesund	2 840 021	2 188 952	439 041	28 210	2000
Kristiansund N...	619 823	532 185	87 638	—	—
Smøla	212 475	208 075	1 190	3 210	—
Bud—Hustad	128 720	115 195	13 525	—	—
Ona—Bjørnsund ..	143 530	129 510	14 020	—	—
Bremsnes	833 399	819 336	14 063	—	—
Haram	68 030	38 630	17 000	—	12 400
Søre Sunnmøre ...	784 080	612 579	89 956	10 000	71 545
Grup	190 500	190 500	—	—	—
Lever	1 847	—	—	—	—

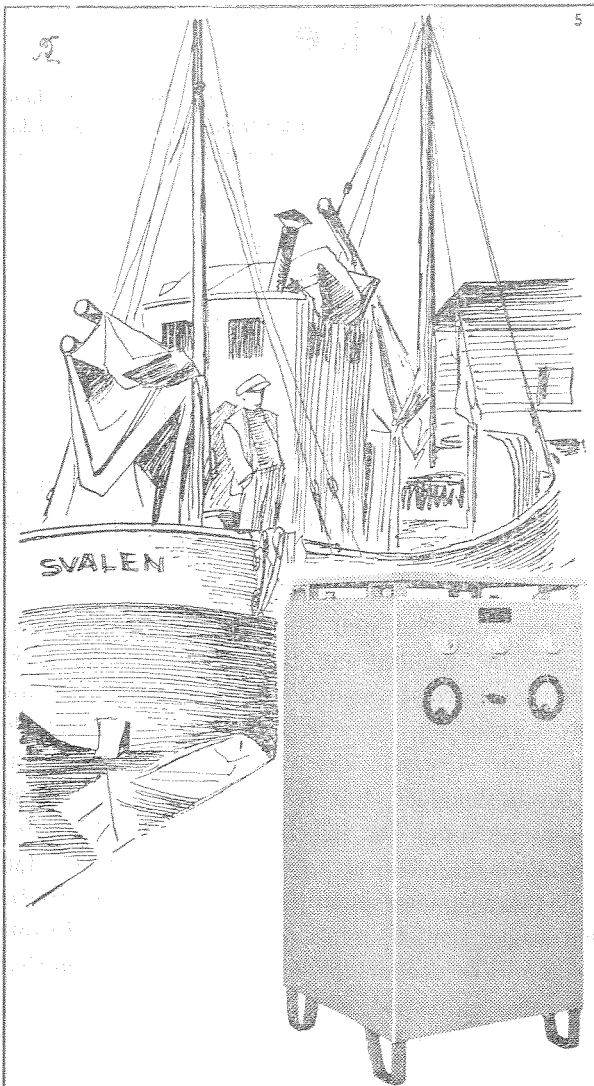
¹⁾ Herav 350 kg filet. ²⁾ Herav 450 kg filet.

³⁾ Herav 40 kg filet.

eksport, så fiskerne ville tjene mer på at fangsten ble solgt til dette firma. Likevel har det vist seg vanskelig for firmaet å få kjøpt de kvanta som må til for rasjonell drift. Laget vil tilsynelatende heller eksportere selv med den gamle metoden og til langt lavere priser enn der kan oppnås for varen etter den nye metoden.

Nasjonaløkonomisk er det store verdier som på denne måten går tapt. Vi oppnår på langt nær den fortjenesten vi kunne få for rekene, spesielt i Sveits og andre nye markeder. Derved går vi glipp av verdifull valuta. Dertil kommer at der helt unødvendig må importeres blikk for hundretusener av kroner til emballasje, som kunne spares — det private firmaet pakker som nevnt i kartonger.

Forts. s. 279.

Fiskefartøyer bruker batterier.

Disse bør være fullt oppladet før
båten går ut. — Benytt ladestasjon
med Selen-liketter. Den er alltid
driftsklar.

SELEN LIKERTTERE

Standard Telefon og Kabelfabrik A/S

POSTBOKS 749 - OSLO - TELEFON 68 18 40

Det spanske havfiske.

Hvorledes trålfisket som foregår fra Kanariøyene i sør til New Foundland i nord er blitt utvidet og rasjonalisert. Vigo's ferskfisktilførsel i 1946 og fiskeprisene. Fiskehermetikkindustrien på Kanariøyene. Klippfisktilvirkningen. Foredlingen av fiskeavfallet. Statsregulering av fiskernes arbeidsvilkår.

Den 26. juni 1940 sendte Sir Samuel Hoare, senere Vizcount Templewood, som under verdenskrigen oppholdt seg i Madrid som Britisk Ambassadør »on special mission«, en innberetning til utenriksministeren, Lord Halifax, der det blant annet het:

»The whole of Spain is already suffering from something very near famine and the harvest in many parts of the country is as bad as it can be.«

Slik var altså stillingen i Spania sommeren 1940, vel ett år etter at borgerkrigen var slutt. Når den ikke utviklet seg til en skredliknende katastrofe med de frykteligste følger for det spanske folk, så skyldtes det ikke minst de spanske saltvannsfiskerier, som fra og med 1940 holdt seg på et usedvanlig høyt nivå med stigende tendens.

Ifølge den spanske fiskeriårbok for 1945, som utkom henimot slutten av forrige år, var fangstmengden allerede i 1940 oppe i om lag 440 000 tonn og kulminerte i 1945 med over 550 000 tonn. Av dette siste kvantum var vel 26 000 tonn bløtdyr og nesten 16 000 tonn skalldyr.

Under republikken i årene 1931—34 var den gjennomsnittlige årlige fangstmengde om lag 334 000 tonn. Fangstmengden for 1935 er ikke tatt med her, da der angivelig ikke foreligger komplette oppgaver for dette år.

I 1927 var totalfangsten vel 230 000 tonn og settes indekstallet for dette år til 100, blir det 239 for 1945. Mens førstehåndsverdien i 1927 var 223 millioner Pesetas, var den tilsvarende verdi i 1945 det imponerende beløp av 1275 millioner Pesetas.

Det er en flott vekst den spanske fiskeriflåten kan oppvise for de siste årene. Bare i 1944 ble det bygget

fiskefartøyer for nesten 53 millioner Pesetas, mens reparasjonene beløp seg til over 30 millioner. Der er i Spania 316 skipsverfter, som befatter seg med bygging av større og mindre fiskefarkoster, og der er 211 verksteder for reparasjon av disse.

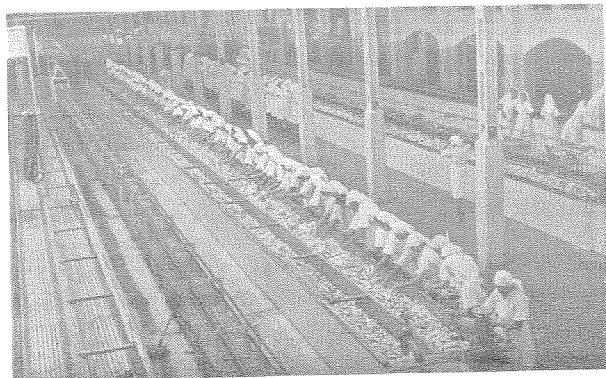
Et spansk fiskeritidsskrift opplyste i høst, at fiskeriflåten da var omtrent dobbel så stor som i 1936, og at de nye, helt moderne fiskefartøyene, moderniseringen av de gamle og forbedringen av fiskeredskapene og fangstmetodene hadde øket utbyttet med om lag 125 pst., spesielt for trålfiskets vedkommende.

Det har utvilsomt hatt betydning for den hurtige og rasjonelle utvikling av fiskeriflåten, at det i det nåværende »Cortes«, som i virkeligheten er en korporativ forsamling, om enn det fremdeles bærer det gamle navn »Cortes«, det vil si nasjonalforsamling eller deputerkammer, har sittet framragende fagfolk som representanter for fiskerinæringen. Det må foresten her poengteres, at antallet av delegerte fra landets næringsorganisasjoner ikke må overstige tredjeparten av det samlede antall deputerter. Disses offisielle tittel er nå »Procurador del Reino«, en tittel som skriver seg fra den eldre kongetid.

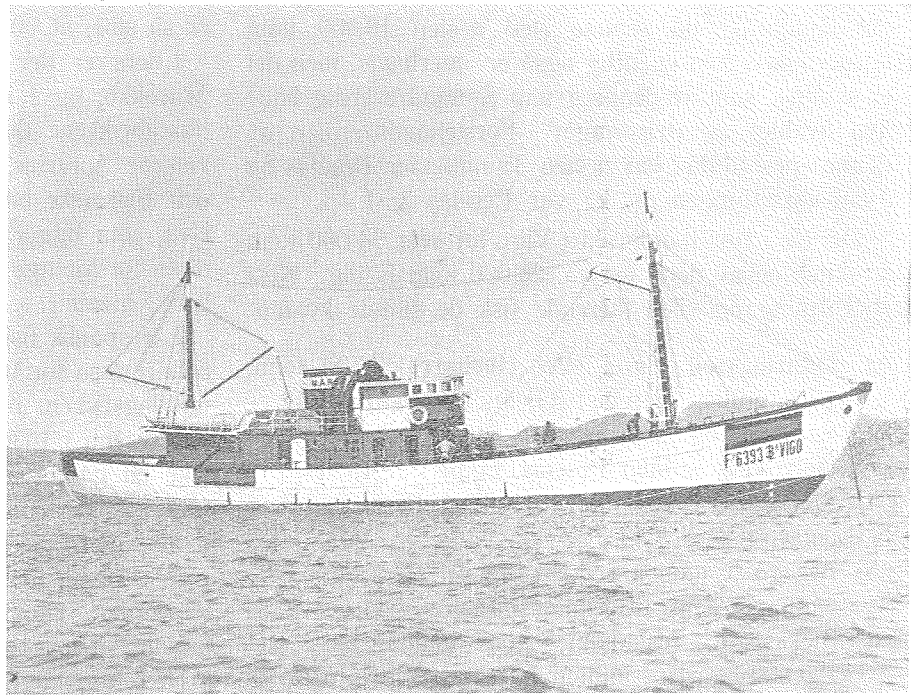
Det som allerede før krigen karakteriserte det spanske trålfiske, var systemet med 2 fiskefartøyer som sammen trakk trålen. Det var det såkalte »pesca de pareja«, det vil si »parfiske«.

Før siste verdenskrig bruktes i Vigo til dette parfiske små fiskedampere på opp til 20 meters lengde, med dampmaskin på 80 til 100 hk. Men i 1939 fant man det ikke lenger lønnsomt å bruke disse små fartøyene for partråling. De tråler derfor nå som regel hver for seg og går under navn av »bacas«. Det ble større fartøyer med en lengde opp til 25 meter og med motor på 250 hk, som tok plassen til de forkastete, mindre fartøyer. Men fra 1944 måtte også disse vike plassen for mer tidsmessige og større trålere når det gjaldt parfiske. Da oppstod nemlig den moderne »pareja«-tråleren, som man er blitt stående ved, og som er ca. 30 meter lang mellom p. p. og er utstyrt med en dieselmotor på 400 hk.

Denne beretning er illustrert med et bilde av en av disse moderne trålerne og for kuriositets skyld er også tatt med en tegning av den norske tråleren »Uran«, som fiskeridirektoratet i år skal drive trålerforsøk med. »Uran« er bygget av tre i Hardanger,

En moderne spansk motortråler for »par-tråling.« Største lengde 32 m., lengde mellom perpendikulærer 27,5 m. Kan være ute 30 døgn uten å søke havn.

den er omtrent av samme lengde som den spanske tråleren og er utstyrt med 300 hk. dieselmotor BMW. Rederen til den her nevnte spanske tråleren fortalte meg at han ved partråling oppnådde et resultat som var fra 20 til 25 pst. bedre enn når trålerne fisket hver for seg.

I utlandet har en nå endelig begynt å interessere seg for den spanske parfiske-metoden. Norges handelsattaché i Lisboa opplyste meg i desember om at fiskarskolen på Aukra var interessert i uteksperimentering i norske farvann av denne fiskemetoden. Dens tanke var å anvende 2 motorbåter på ca. 50 fots lengde og med motorer på ca. 50 hk., men en av Spanias største trålerredere som jeg i den anledning henvendte meg til, framholdt at det ikke var noen idé å anvende så små trålere for parfiske, og at det var et forlengst tilbakelagt stadium.

Det kan synes rart at Spanias naboland, Portugal, ikke tidligere har våknet opp, når det gjaldt partråling, men nå er det endelig skjedd. I høst ble det f. eks. dannet et trålerselskap i Figueria da Foz, som ikke bare har til hensikt å anvende parfiske-systemet, men som også vil la sine båter bygge i Spania. Selskapet har også fått den portugisiske regjeringens tillatelse til å ta i sin tjeneste en spansk trålerskipper, som er fortrolig med denne fiskemetoden, for at han kan sette de portugisiske fiskere inn i denne spesifikke spanske måten å tråle på. Disse portugisiske partrålere skal utstyres med de mest moderne vitenskapelige hjelpemidler, som f. eks. kjølemaskineri, trådløs, ekkolodd, radar, automatisk ror, etc.

Trålere som hører hjemme på den spanske nord- eller nordvest-kyst fisker for en stor dei etter lysing (på spansk »merluza«) på en fiskebank som folk i Vigo kaller »Grande Sole«, og som ligger litt nordenfor Bretagne, rett sør for Irland og sørvest for pynten av Cornwall, eller nærmere bestemt på $48^{\circ} 50$ min. nordlig bredde og $10^{\circ} 30$ min. vestlig lengde. Dette faktum kaster litt lys over meldingen i »Sjøfartstidende« den 25. april 1947 fra Reuter i London om »en ny spansk armada på nesten 300 skip, som arbeider på de britiske fiskebankene i sørvest og truer med å feie området rent for fisk«. Reuter oppgir å ha disse opplysninger fra kommunistbladet »Daily Worker«, som videre hevder at Milfordhaven-trålerne fangster er gått ned til en sjettedel av hva de var for et år siden, og opplyser at fiskerne i Milfordhaven, Cardiff og Swansea, som alle ligger i Wales og dessuten fiskerne i Fleetwood som ligger nordenfor Liverpool, har sendt de britiske myndigheter en henvendelse med anmodning om å skride inn.

Det var ovennevnte havner, spesielt Milfordhaven, som før krigen i ikke liten utstrekning forsynte Paris med lysing, som på engelsk heter »hake«, på fransk »colin« og på spansk »merluza«, denne næringsrike og velsmakende fisken, som er så lite kjent i Norge, men som ikke desto mindre ble eksportert i mindre mengder fra Måløy til Paris før krigen.

Det er ikke småtterier som spanierne fanger av lysing. Bare i Vigo ble det i fjor ilandbrakt nesten 16 000 tonn som på fiskeauksjonen innbrakte over 9 millioner Pesetas. Gjennomsnittsprisen var Pesetas

5,92 pr. kg. Men ikke nok med det. Samtidig ble det ilandbrakt på samme sted nesten 10 000 tonn »pescadilla«, som egentlig også er »merluza«, men det er småfisk, som av denne grunn er mindreverdig både hva kvalitet og pris angår. Førstehåndsverdien av denne »pescadilla« var nesten 35 millioner Pesetas og gjennomsnittsprisen pr. kg var Pesetas 3,54.

Det ble i fjor ilandbrakt i Vigo litt over 54 000 tonn ferskfisk og av dette var ca. 26 000 tonn lysing. Nest etter lysing oppviste følgende fisk de største kvanta:

2. Hestemakrell (juel eller chicharro) 9500 tonn, 13½ million Pesetas. Gjennomsnittspris 1,42.
3. Sardiner og småsardiner (parrocha) vel 4000 tonn, 11¾ million Pesetas. Gj.pr. 2,91.
4. Bonito vel 2040 tonn, 15 million Pesetas. Gjennomsnittspris 7,43.
5. Besugo (Common Sea Bream) vel 2475 tonn, 10¾ million Pesetas. Gjennomsnittspris 4,34.
6. Blekksprut (calamar), god middagsfisk, vel 726 000 kg, 4⁹/₁₀ million Pesetas. Gj.pr. 6,74.
7. Havål (congrío), vel 695 000 kg, 2⁶/₁₀ million Pesetas. Gjennomsnittspris 3,76.

I alt ble det landsatt i Vigo meget over 60 forskjellige sorter fisk, skalldyr og bløtdyr.

Det er bemerkelsesverdig at tilførselen bare var 4000 tonn (under 250 000 skjeeper) sardiner og »parrocha« som de ganske små sardiner kalles i Galicia. Som kommentar til dette kan det være nok å minne om at 30 000 tonn ble ansett som normal tilførsel i fredstid, og at tilførselen i 1944 og 1945 var henholdsvis 27 000 og 23 000 tonn.

Som råstoff til Vigos hermetikkfabrikker gikk i fjor vel 6500 tonn forskjellige sorter fisk, mens byens hermetikkindustri i hvert av årene 1935, 1936 og 1937, da ferskfisktilførselen til Vigo lå omtrent på samme høyde som i fjor, nedla om lag 30 000 tonn.

Av den ekte ansjos, som i Galicia kalles for »Bocarte« og ellers i Spania for »anchoa«, og som hermetikkfabrikkene nedlegger skinn- og benfri gjerne i olivenolje med og uten kapers, var tilførselen til Vigo også usedvanlig liten i fjor, nemlig 230 000 kg, og hermetikkfabrikkene betalte herfor en gjennomsnittspris av 1,69 pr. kg.

På grunn av det rike, lovende havfiske, som i en rekke av år har foregått mellom Kanarieøyene og det nordvestlige Afrika, foregår det fra disse øyer ikke bare en økende eksport av fersk fisk i kjølerom til de spanske Middelhavsbyer, men også en ikke liten eksport til moderlandet av tørret fisk som et slags surrogat for den gode norske klipffisken. Dette rike havfiske har også gitt anledning til opprettelse av ganske

mange hermetikkfabrikker, hvis produksjon allerede er så stor, at 90 pst. eksporteres.

Ellers er der hermetikkfabrikker også i Spansk Marokko, og i selve moderlandet ligger fiskehermetikkfabrikkene ikke bare i Galicia, men også i provinsene Asturias, Santander, Vizcaya, Guipuzcoa ved den Biskaiske bukt, samt i provinsene Cadiz og Huelva, som ligger i sør, vestenfor Gibraltar. Det er i disse forskjellige provinser at havfiskeflåten vesentlig hører hjemme.

I et spansk fiskeritidsskrift ble det i høst opplyst, at detaljprisen for lysing (merzula), den meget populære middagsfisken, i fjor ikke var så meget som 50 pst. høyere enn i 1936 før borgerkrigen brøt ut, og at den ikke en gang var ⅓ av den maksimalpris som var fastsatt for denne fisk i Portugal. Jeg er tilbøyelig til akseptere disse opplysninger som korrekte etter at jeg personlig har undersøkt detaljprisene i de spanske torghaller. De priser som denne fisk oppnådde på fiskeauksjonene ved landsettingen i Vigo synes også å bekrefte riktigheten av dette.

Også den spanske fiskerflåten har i de siste årene hatt store vanskeligheter med å skaffe seg ikke bare brenselstoffer, men også tauverk, stålkabler og fiskegarn av hamp. Det er derfor langt fra at dens fangstevne er blitt utnyttet i full utstrekning.

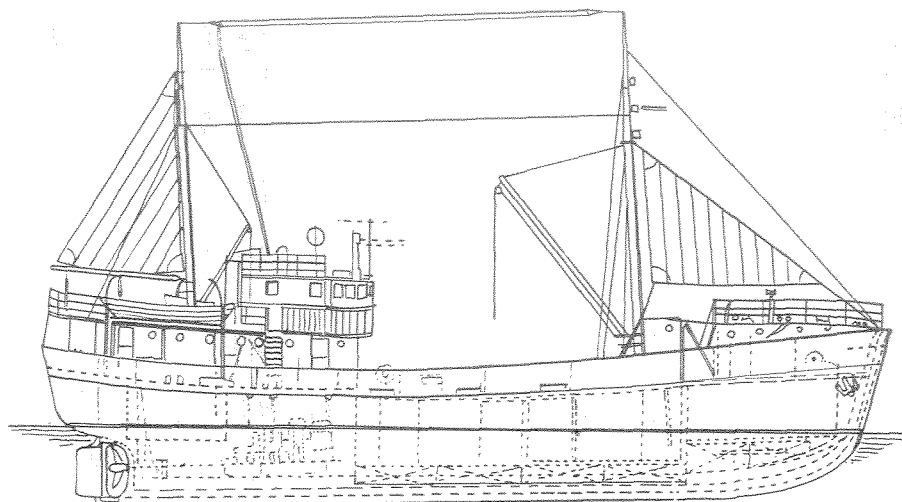
Av kull trenger fiskerflåten om lag 45 000 tonn pr. måned, eller vel ½ million pr. år. På grunn av kullmangelen ble det nylig på foranledning av regjeringen nedsatt en komité av fiskedamper-redere med fiskeridirektoren som formann, for å studere muligheten av overgang fra kull til brenselolje for hele fiskerflåten og da først og fremst for trålerflåten.

Ikke så få trålere er allerede utstyrt med dieselmotorer. De mest populære er nå Burmeister & Wains, som bygges på lisens i Bilboa, visstnok av Babcock og Wilcox, men da etterspørselen er så stor at dette verkstedet ikke makter å tilfredsstillende den, selger det danske verksted sine motorer også direkte til de spanske kjøpere.

Av hamp har Spania en egenproduksjon av 30 000 tonn pr. år, den dekker imidlertid ikke hele det innenlandske forbruk og derfor har Spania etter krigen måttet supplere sin egenproduksjon med import fra Italia og Chile. De spanske fiskerier bruker 4000 tonn hamp om året.

Det hevet seg i høst spanske røster mot en fortsatt utvidelse av fiskeflåten. Disse »pessimister« regner med at det kan bli overproduksjon allerede til kommende høst, da på det tidspunkt flåten etter deres mening nesten helt vil ha overvunnet vanskelighetene med å skaffe seg drivstoffer og annet nødvendig utstyr. De henviser også til at det i Spania hittil er bygget altfor

Tråleren «Uran» som Det norske fiskeridirektorat skal drive tråle-forsøk med i år.

få kjølelagre, som kan ta imot den ferskfisk som ikke straks omsettes, og anbefaler at man allerede nå går i gang med å forberede en storstilt kampanje for større forbruk av ferskfisk i de deler av landet, hvor den ennå ikke har fått varig fotfeste.

Et nytt utslag av den spanske foretaksomhet på fiskerinæringens område er de store selskaper som i de siste årene er blitt dannet for å drive torskefiske i farvannene omkring New Foundland og andre steder i Nordatlanten i forbindelse med tilvirking av klippfisk. Det fortjener å bli framhevet, at ett av disse selskaper, nemlig Pysbe i Pasages like ved franskegrensen i den Biskaiske bukt, nå har ikke mindre enn 13 — tretten — helt moderne fiskefartøyer som hvert er på 1600 tonn. Et annet selskap, som for noen år siden ble dannet med samme formål, er Copiba i Vigo, som har 4 store, moderne trålere under bygging, av hvilke 2 skal bli ferdig i juli, mens de 2 andre ventes ferdigbygget om et års tid. Klippfiskforetakendet i Pasages utvidet kapitalen i høst og har vist seg som en ganske overordentlig god pengeanbringelse.

I de siste årene har man i Spania også fått en stigende forståelse av viktigheten av å utnytte rasjonelt avfallsproduktene til selve fiskeriene og dissers biindustrier. Det første moderne anlegg ble solgt av forfatteren til en større spansk hermetikfabrikk allerede i begynnelsen av 1930-årene, og det var norsk maskineri. Det gikk så flere år uten ny foretaksomhet på dette felt, men borgerkrigen og senere verdenskrigen har gjort en videre utbygging av denne industri ønskelig. Dette gjelder ikke bare Spania, men også Portugal, og i begge disse land er det ikke så få norske installasjoner, som er blitt gjort eller som det underhandles om i denne tid. Bare i den spanske fiskehermetikindustri gikk det inntil ganske nylig til spilte mellom 10 og 15 000 tonn fiskeavfall.

Hva fiskernes arbeidsvilår angår, så er disse blitt nærmere bestemt i et omstendelig arbeidsreglement (Reglamento de trabajo) i form av en forordning fra Arbeidsdepartementet og offentliggjort i Spansk Kunngjøringstidende av 13. januar i år. Det spesifiserer blant annet minimumslønningene og fastsetter en årlig ferie av 10 dager med full lønn for menigmann, mens de oveordnede på dekk og i maskinrom er berettiget til en hel måned med full betaling. Av nytt som forordningen ellers inneholder, kan nevnes opprettelse av en sosial innretning for beskyttelse av fiskerne med det spesielle formål å lindre følgene av ufrivillig arbeidsløshet og sikre en minimum-daglønn for de fiskere som ikke tjener noe fast, men som bare har lønn i form av andel i fangstutbyttet.

P. t. Stavanger, april 1947.

B. Lovås-Svendsen.

Forts. fra s. 275.

Der kan ikke finnes sunn sans i slikt. Det ser nærmest ut til at organisasjonene bare tar hensyn til et eneste ønske-mål: å få hånd i hanke med all eksporten, uansett om dette betyr mindre fortjeneste for fiskerne og økonomisk tap for landet.

Saken har forresten enda større rekkevidde. Hvis det private firmaet det her gjelder får reker nok til å drive i stor stil, vil det ha muligheter for å utnytte sin metode også for andre produkter, slik at der kan oppnås høyere eksportpriser enn man får nå.

Skal alt dette hindres, fordi noen har satt seg i hodet at de private eksportører skal knekkes? («Stavangeren» 13. mai).

Norges utførsel av fiskeprodukter fra 1. januar til 17. mai 1947 og i uken som endte 17. mai.

Tollsteder	Vårsild		Fetsild og småsild tnr.	Størsild tnr.	Islandsild tnr.	Brisling tnr.	Klippfisk i alt tonn	Tørrfisk i alt tonn	Roga tnr.	Rogn fersk kg	Damptran tnr.	Råtran tnr.	Blank tnr.	Brun Blank tnr.	Brun tnr.	Hai-tran tnr.	Hval-olje-fettsyre tnr.	Herdet hval-olje tonn	
	Saltet tnr.	Flekkesild tnr.																	
Fredrikstad ¹⁾	—	—	197	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oslo ²⁾	—	—	—	—	—	5	3	43	102	17 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristiansand	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 960	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egersund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stavanger	20 661	35	—	3 844	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopervik ¹¹⁾	5 100	—	—	290	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skudsnesh.	19 446	—	164	8 893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haugesund ³⁾	66	—	6 063	38 286	3	—	520	1 827	2 697	380 453	16 005	10	24 090	2 696	100	—	—	—	—
Bergen ⁴⁾	—	—	—	10 794	—	—	—	—	—	2 184	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Florø	—	—	—	750	—	—	44	—	—	102 756	12 995	11	—	79	—	—	—	—	—
Måløy ⁵⁾	—	—	—	44 165	100	—	2 683	179	3 512	8 750	755	—	—	34	—	—	—	—	—
Alesund ⁶⁾	200	—	1 073	4 421	—	—	4 020	28	—	83 217	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Molde	—	—	116	12 000	—	—	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kr.sund ⁷⁾	—	—	14 762	100	—	—	1 018	411	46	188 120	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trondheim.	—	—	—	—	—	—	—	73	100	80 749	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodø	—	—	287	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svolvær ¹⁰⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tromsø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre ⁸⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	45 473	35	22 662	123 503	103	5	8 291	2 573	6 458	876 389	30 192	21	28 599	3 673	102	168	—	—	3 068
I uken	400	—	3	29 051	—	—	32	12	1 560	319	6 270	6	5 653	1 405	—	22	—	—	—

Tollsteder	Hval-olje tonn	Herdet spisefett tonn	Seltran tnr.	Sildolje tnr.	Sild, fersk tonn	Sild, røykt kg	Makrell, saltet tnr.	Makrell, fersk tonn	Laks, fersk kg	Levende ål kg	Annen fersk fisk tonn	Hummer kg	Reker kg	Fisk, saltet tonn	Silde, mel tonn	Tørskemel tonn	Annet mel tonn	Sel-skinns kg	Hermetikk tonn	
																				Fredrikstad
Oslo	—	—	370	—	1	—	—	—	—	—	77	239	2 639	—	—	—	—	—	—	52
Kristiansand	—	—	—	—	—	—	—	97	—	—	43	27 043	29 702	—	—	—	—	—	—	—
Egersund	—	—	—	—	1 461	—	—	217	—	—	—	—	7 752	—	—	—	—	—	—	—
Stavanger	—	—	—	—	2 275	—	—	—	13	—	13	127 733	61 855	—	—	—	—	—	—	8 740
Kopervik	—	—	—	—	1 025	—	—	—	38	—	38	—	6 451	—	—	—	—	—	—	288
Skudsnesh.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haugesund	—	—	—	—	44 798	23 461	—	—	—	—	37	—	—	—	—	—	—	—	—	876
Bergen	914	—	914	1 365	37 624	326 747	—	—	—	—	6 786	20 990	25 714	919	870	50	71	21 893	3 656	
Florø	—	—	—	—	414	—	—	—	—	—	9	—	2 400	78	—	—	—	—	—	193
Måløy	—	—	—	—	699	—	—	—	—	—	954	—	6 618	24	—	—	—	—	—	177
Alesund	—	—	319	1 461	12 364	563 949	—	—	—	—	1 187	—	20 029	1 704	—	—	—	—	—	142
Molde	—	—	—	—	307	—	—	—	—	—	99	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krist.sund	—	—	—	—	1 152	—	—	—	—	—	1 384	—	9 799	1 840	—	—	—	—	—	321
Trondheim	—	—	—	—	888	—	—	—	2 609	—	4 396	231	96 675	36	—	—	—	—	—	619
Bodø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 569	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svolvær	—	—	136	—	—	—	—	—	—	—	3 939	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tromsø	—	—	55	—	—	—	—	—	—	—	3 184	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre	—	—	—	—	97	300	—	24	—	—	12) 2 113	—	—	—	—	—	—	—	—	76
I alt	939	6 944	1 794	2 827	103 141	914 457	—	338	2 622	—	26 828	181 663	342 822	4 707	870	1 553	322	21 893	15 541	
I uken	93	121	—	500	628	31 500	—	338	—	—	1 710	15 250	22 316	49	—	—	—	—	—	756

1) 216 kg krabbe, 200 tonn hvaloljefettsyre. 2) 29 tnr. bottlenosetrans. 3) 5 848 kg haifinner, 300 tnr. krydret storsild. 4) 170 tnr. nordsjøisild, 15,7 tonn stearin. 5) 8 tonn krydret storsild. 6) 212 tnr. fettsyre av tran 35 tonn tangmel, 5 tonn stearin, 13 500 kg hvalkjøtt. 7) 48 tonn fiskelim. 8) 164 kg røykt laks leverpostei. 9) Veterinartran. 10) 2000 kg fersk lever, 6190 kg hvalkjøtt. 11) 200 tnr. 3760 kg rogn røykt, 141 tonn annen tran, 423 kg laks røykt, 3 tonn tangmel. 12) Herav 322 tonn torskfilet fra Vardø og 356 tonn fra Narvik.